
Trekvogels tellen op telpost Corversbos

Fred van Klaveren

Werkgroep Trekvogelonderzoek

Waarom eigenlijk al die poeha over trekvogels? Ze zijn er altijd. Het hele jaar door. Elke dag verplaatsen vogels zich over kleine en grote afstanden. Dag en nacht. In de herfst naar overwinteringsgebieden. In het voorjaar naar de broedgebieden. In de winter op de vlucht voor vorst of sneeuw. En in de zomer bij het mislukken van broedsels of als aankondiging van een invasie.

Waarom dan tellen. Waarom een telpost en vele uren bakken of kleumen volgens schema? Het is goed te weten tot welk ras een trekvogelaar behoort. Het is een vogelkijker die vóór het openen van de voordeur reeds zijn oren heeft gespitst op naderende buitengeluiden. Die 's nachts direct wakker is als oeverlopers overvliegen. Die sowieso slecht slaapt in de trektijd, om niets te hoeven missen. Die kraanvogels hoort achter de bomen en erger nog. Die sijzen hoort in gedachten. Die elk jaar in juli (juni vaak, mei soms) snakt naar de herfst (die

gelukkig elk jaar eerder verschijnt). Naar mezen in de berken, heggenmussen hoog in de lucht. Een boompieper en wespandief in augustus. De spanning loopt zo hoog op dat een trekteller niet meer gewoon vóóruit kan kijken. De mensen in zijn omgeving zijn het gewend: het is weer zover. Het is een aangenaam soort ziekte, een bevlieging liever; een betrekking klinkt nog beter. Want het gaat alleen om trekvogels. Daartoe worden alle vogels die over, bijvoorbeeld, de telpost Corversbos vliegen, geteld. Trekvogel of geen trekvogel. Want eigenlijk is dit voor zo'n gast niet van belang. Een trekvogelkijker wil altijd trekvogels zien. Dus worden ook plaatselijke vogels, die er niets aan kunnen doen, tot trekvogel gebombardeerd.

Even terug naar de basis. Laten we die ziekte als gegeven beschouwen. Wat kunnen we er dan nog voor positiefs uit halen. Nou je kunt er nog meer mensen

bij 'betrekken'. Vandaar. Je kunt per soort, per kwartier, per standaardweek, per teljaar, per windrichting, per percentage zon, per teller (...) allerlei lijsten maken. Grafieken, overzichten. Rapporten en boeken. Dat is leuk, zinvol en toch betrekkelijk. Want vrijwel elk jaar kijken dezelfde ganzen naar die gasten beneden op die akker; dezelfde vinken die wortelgeschoten eikels op dat pad. Na inmiddels zestien jaar (!) tellen op telpost Corversbos weten we véél meer over aantallen vogels over het Corversbos en het Gooi. Onze avifauna was al na twee tel-jaren aan een tweede druk toe. Records worden gebroken. Nieuwe soorten gespot. Aantallen komen op tafel, die landelijk gezien opzien baren. Inmiddels weten we dus dat het zin heeft gehad. Bovenal weten we dat het nog steeds leuk is. En dat dat het aller-belangrijkste is! Dat trekvogels het laatste restje oergevoel in de vogelende mens weten los te weken. En dat dat

oergevoel gelijk staat aan emotie en het tegelijk mens en dier-zijn. En dat is het leukste met z'n tweeën en nog leuker met nog meer. Daarom is een aantal vaste teldata vastgesteld voor 2003. Op deze data wordt bij goed tot redelijk weer geteld van een half uur vóór tot minimaal twee uur na zonsopgang. Op de akkers van het Corversbos, tussen Gooilust ('s-Graveland) en Corversbos (Hilversum) staan de tellers te loeren in de lucht. Dit jaar dus voor het zestiende jaar. Daarom op 4 oktober een lange teldag, tijdens de World-Birdwatch 2003, met koek en zopie, extra teluren tot aan zonsondergang, info en een hoop plezier. Want dat is alles waar het om draait.

Wat komt er zeker nog aan, aan trekvogels welteverstaan? Half juli gaan de gierzwaluwen er van door, maar we weten dat er al velen zijn vertrokken. Ook dat is het lot van de trekteller. In augustus altijd kans op wespendif, ortolaan en visarend. Eind september begint de trek van zomer-

Tellingen 2003

Vaste dagen

juli	augustus	september	oktober	november
19-7	2-8	13-9	4-10***	8-11
26-7	16-8	27-9	11-10	22-11
	30-8		18-10	
			25-10	

Reserve dagen (als de telling op vaste dagen vervalt; overige data mogen ook)

juli	augustus	september	oktober	november
-	9-8	6-9	-	1-11
	23-8	20-9		15-11
	29-11			

***) World-Birdwatch op 4 oktober van een half uur voor zonsopgang tot een half uur na zonsondergang. Gedurende deze dag worden over de hele wereld trekvogels geteld. Dit evenement is georganiseerd door Vogelbescherming Nederland.

vogels af te lopen. Allerlei insecteneters nemen de wijk, als zwaluwen, boompiepers en kwikstaarten. De eerste wintervogels dienen zich aan. Vinken mondesmaat, graspiepers, sijzen, rietgorzen. In oktober, met name rond 18 oktober op goede dagen, 100-en vinken, leeuweriken en lijsters. Als het helder weer is aalscholvers en ganzen. Als het wat warmer is in de middag roofvogels en de laatste zwaluwen. Maar ook blijft er kans op pijlstaarten, roodpootvalk, wulp, boomleeuwerik, grote gele kwikstaart en geelgors. In november

gaan wij nog even door (zie data). Dan de echte wintergasten als kleine zwaan en ganzen, kramsvogel, keep en barmsijs. Zin in trek? Luister, loer en leer met ons mee. Kom naar de tel-post Corversbos. Voor de lekkere trek!

Als je vragen hebt bel of mail: Fred van Klaveren, telefoon 06-55825195 of f.vanklaveren@natuurmonumenten.nl. Ook kun je kijken en vragen stellen via de website van deze werkgroep: <http://www.corversbos.tk>.